

fjordsfiskeriets Tilbagegang, som den navnlig tilskrev Brugten af visse Redskaber, saasom Sandvaad, Raatvaad og Strygglis, tilbøds ogsaa Misbrugen af Pulsvaaddene, og udtalte, at disse Vaad overhovedet vare meget skadelige for al Fiskeyngel og Fiskeriet i det Hele i Fjorden, ansaa Faren for saa overhængende, at den, allerede førend den sluttede sine Arbejder, indgav Forslag til at anordne Raasning af Vandene mellem Løgstør og Hals, o: Indløbet til den egentlige „Limfjord“ efter Christiern II's Forordning af 1515, der aabenbart har en Natur meget forskjellig fra den øvrige Fjord, samt de indløbende Fjordender og Indvige S. og V. for Hvalpsund, saaledes at Brugten af Dybvaad, Kalevaad, Sandvaad og Strygglis derfra var udelukket. Allerede 1749 blev en ny Kommission for Limfjordens Fiskerianliggender dannet, der paa en Maade kan betragtes som en Fortsættelse af den foregaaende, og Resultatet af disse Kommissioners Arbejder var da den vigtige

Forordning af 15. Decbr. 1750, som kjendelig viser, at man troede det rigtigt at begrænse Pulsvaadffiskeriet det mest mulige, naar man ikke vovede helt at forbyde det, navnlig af Hensyn til den Hjælp, det afgav for de ynkkelig fattige Fiskere ved Fjordens inderste Kyster. Ved §§ 10—14 blev det herefter kun tilladt „Harboernes og Agger Sognes Beboere“ fra St. Hans Dag til Bartholomæi Dag at bruge Pulsvaad, som de hverken maatte sælge, leie eller laane til Andre; — de maatte ikke fiske udenfor den i Loven fastsatte Tid og ved deres Hjemkomst til Bartholomæi Tid skulde „Husbønden“ lade deres Pulsvaader „forsegle eller forvare“ indtil St. Hansdag næstpaafølgende Aar; — vare de „gamle og opslidte,“ skulde de skæres i Stykker, saa at de ikke mere kunde bruges (§ 10. & 11).

Begge Kommissioner vare af den Formening, at Pulsvaaddene ødelagde Silbeyngelen og i det Hele vare saa skadelige Fiskeredskaber, at deres Brug burde begrænses det mest mulige. For at gaa en Middelvei mellem Retten til at slaa med Pulsvaad i hele Fjorden og slet ikke at maatte bruge disse Vaad, gif man den Bei at frede enkelte mindre Vig og Sunde for Pulsvaadffiskeriet, uden at Grundten her til udtrykkelig er nævnt, medens det dog ikke kan betvivles, at man hermed har tænkt paa at frede om Fiskeyngelen og dens Opholdssteder, som Kommissionerne netop omtale som udsatte ved Pulsvaaddenes Ødelæggelse. Der var saameget mere Anledning til at vælge denne Udvei, som tidligere Love og selve Chr. V's Lov havde „aflaaet“ Bønde for Bundgarn og Kuser af Hensyn til Seiladsen.

Forordningen 1750 § 10 bestemmer nemlig, at det er „aldeles forbudt“ at fiske med Pulsvaad i:

- 1) de Bønde, Fjorde og Vig, som ligge S. og V. for Hvalpsund Færgested;
- 2) de smaa Indvige i Salling indenfor en lige Linie fra Schjelholms til Erangel Odde;
- 3) Nykjøbings Vig indenfor en lige Linie fra den søndre til den nordre af de Odde, der danne den;
- 4) Vigen fra Bryderbæk i NO. til den yderste Ende af Boyer Odde;
- 5) de nævre Bønde og Vig mellem Bodom og Thyholm, samt mellem disse og Mors Land;
- 6) Lemvigs Vig indenfor en Linie mellem Spidserne af den østre og vestre Odde;
- 7) Rilen indenfor Struer-Odde paa østre og Nches Odde paa vestre Side i lige Linie;
- 8) Thisted-Vig indenfor Linien Alkedal paa søndre og Bihedal paa nordre Side;
- 9) Højer-Havn, Narup, Vejle- og Lømmerby-Fjorde indenfor Linien: Sendelsbæk Odde i Thy og Narup Odde i Vesterhanherred.

Hermed kan det ialfald siges, at de „laasede Bønde“ for Pulsvaaddets Bedkommende havde vundet Borgerrret i den nyere Lovgivning, og da Forordningen af 1750 bestod med ringe Ændringer, som nedenfor skulde berøres, i rigelig eet Aarhundrede, er der Grund til at antage, at den var vel egnet til at berolige de modstridende Interesser.

At det dog vedblev at ulme i Pulsvaadnangendet, ses allerede af Rentekammerfri-velse af 30te Oktober 1751, der anordnede et nyt Skjæbde for den halve Del af Pulsvaadets Kalv; og at den Bestemmelse, der forbeholdt Harboerne og Agger Sognes Beboere Eneret til Brugten, ikke kunde holde sig, viste sig snart; maatte overhovedet et ubetinget Forbud, hvorom de forudgaaende Kommissioner ikke syntes utilbøjelige til at stille Forslag, havde havt større Udfigt til Holdbarhed end en modificeret Tilladelse.

Forordningen af 22de Juni 1761 bestemte da, paa Grund af, at den ved Fd. 1750 søjede „Anstalt om Pulsvaad“ ikke havde medført den forventede Nytte, at der indsneg sig Misbrug, og at „de om Fjorden Bøende og der paa lovlig Maade fiske ere hindrede i denne deres Nærings Fortsættelse“, at det maatte være de om Fjorden bøende Undersaatter i Almindelighed*) tilladt

*) Dette blev ved Ranc. Str. 18. Novbr. 1826 § 3 forklaret strengt efter Ordene, d. e. med Udelukkelse af alle, der ikke borde umiddelbart ved Fjorden; thi 5—10—46 og Frdn. 22. Juni 1761 angaa kun Pulsfiskeri, der, som Fd. 15. Decbr. 1750 viser, er mere indskrænket end det sædvanlige Garnffiskeri.